

A Pécsi Ítéltábla a Dr. Pápai Ügyvédi Iroda képviselte **felperes neve** (felperes címe) felperesnek a Varga Ügyvédi Iroda képviselte **I.rendű alperes neve** (I.rendű alperes címe.) I. rendű és a **II.rendű alperes neve** (II.rendű alperes címe) II. rendű alperes ellen elszámolási különbözet megfizetése, ingók kiadása, és használati díj megfizetése iránt indított perében a Zala Megyei Bíróság 4.P.21.552/2010/26. számú ítélete ellen a felperes 27. sorszámú fellebbezése, és az alperesek Pf.IV.20.645/2011/3. számú csatlakozó fellebbezése folytán megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

### **Ítéletet:**

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és kötelezi az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 539.910,- (ötszázharminckilencezer-kilencszáztíz) forintot, és ennek 2003. május 1.-től a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát.

A felperes által fizetendő elsőfokú perköltséget 1.185.476,- (egymillió-száznyolcvanötezer-négyszázhetvenhat) forintra leszállítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alpereseknek, mint egyetemleges jogosultaknak 300.000,- (háromszázezer) forint fellebbezési perköltséget, és az illetékes állami adóhatóság külön felhívására 810.000,- (nyolcszáztízezer) forint illetéket.

Kötelezi az alpereseket, hogy az illetékes állami adóhatóság külön felhívására fizessenek meg 90.000,- (kilencvenezer) forint fellebbezési illetéket.

Megállapítja, hogy az alperesek egyetemlegesen 264.500,- (kettőszázhatvannégyezer-ötszáz) forint illeték visszatérítésére jogosultak.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

### **Indokolás**

A Zala Megyei Bíróság 1.P.20.279/2004/50. számú ítéletével kötelezte az I. rendű alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 11.706.410,- forint

elszámolási különbözetet és ennek kamatait. A bíróság a felperes és az I. rendű alperes közös tulajdonában lévő gépeket és eszközöket megosztotta, egyes ingóságokat a felperes, más ingóságokat az I. rendű alperes tulajdonába adott. Az I. és II. rendű alperest egyetemlegesen kötelezte a felperes tulajdonába került, az ítéletben megjelölt ingóságok kiadására, és a felperest az I. rendű alperes tulajdonába adott fűrőgép kiadására. Megállapította, hogy a felperes oldalán 72.462,- forint értéktöbblet mutatkozik, amelyet a további marasztalások során számolt el. Kötelezte továbbá az I. és II. rendű alperest, hogy egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 1.780.274,- forint eszközhasználati díjat és kamatait, továbbá 5.802.365,- forint helyiséghasználati díjat és kamatait. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Az ítélet indokolásában a Zala Megyei Bíróság megállapította, hogy a felperes és az alperes a z.-i V. cég által megrendelt fémipari munkák elvégzését vállalták úgy, hogy azt az I. rendű alperes, mint vállalkozó vállalta el, de a felperesnek részben továbbadta. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felek között szóban és ráutaló magatartással a Ptk. 568. § (1) bekezdése szerinti polgári jogi társaság jött létre. A felek között az elszámolás úgy történt, hogy az összes bevételt csökkentették az összes számlával, bizonylattal igazolt költségek összegével, és az így kiszámított eredmény 50 %-a a felperest, 50 %-a az I. rendű alperest illette meg. Ezt az elszámolást negyedévenként eszközölték. A felperest megillető 50 %-os összeghez hozzászámították az általa kifizetett költségek általános forgalmi adó nélküli összegét. Ezt az összeget az általános forgalmi adó összegével „felbruttósították”, majd hozzáadták az általános forgalmi adó nélküli tételeke, pl. munkabér, adók, melyek a felperes vállalkozásában jelentek meg költségként. A felperes az így megállapított összegről bocsátott ki számlát. Az alperes elszámolási adatainál a költségeket kétszeresen számolták el, és a részére történt kifizetés a kétszeres elszámolásnak megfelelően történt, ugyanakkor a kétszeres költségteher nem jelentett kétszeres kiadást az ő oldaláról. Az alkalmazottak után fizetendő járulékok esetében az állt elő, hogy a kifizetéskor teherként elszámolták a felperes terhére is, ugyanakkor adócsökkentő körülményként ezt az alperes javára figyelembe vették. Ezt az elszámolást az elsőfokú bíróság tévesnek tekintette, amely miatt 1998.-1999. és 2000. évben a felperes 11.706.410,- forinttal kevesebb összeghez jutott hozzá, mint amennyi őt a könyvelési adatokból kikövetkeztethető elszámolási rendszer alapján megillette volna.

Az elsőfokú bíróság megállapította azt is, hogy az együttműködés ideje alatt a felek gépeket és eszközöket is szereztek be. Ezek a felek közös tulajdonába kerültek. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes nem tudta bizonyítani azt, hogy egyes ingóságok a polgári jogi társaság körén kívül szerzett ingóságoknak tekinthetők. 2010. szeptember 30-án a közös gazdasági tevékenység megszűnt, és a polgári jogi társaság is megszűnt ráutaló magatartással. A közös tulajdonban álló ingóságokat az elsőfokú bíróság a Ptk. 147. és 148. §-a (1) bekezdése alapján az ítéletben részletezettek szerint a felek tulajdonába adta. Megállapította azt is, hogy a felperes és az I. rendű alperes közös tulajdonában álló ingatlanokat az alperesek az

I. rendű alperes tulajdoni hányadát meghaladó mértékben használták, ezért az alpereseket egyetemlegesen használati díj megfizetésére kötelezte.

Az ítélet ellen az alperesek jelentettek be fellebbezést. Kérték, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben változtassa meg, az I. rendű alperest 11.706.410,- forint elszámolási különbözet és késedelmi kamatának megfizetésére kötelező rendelkezést mellőzze, és az erre irányuló kereseti kérelmet utasítsa el. A közös tulajdonú gépek és eszközök megosztására vonatkozó rendelkezést a fellebbezésben megjelöltek szerint kérte módosítani. A felperesi oldalon mutatkozó 22.262,- forint értéktöbbletet a további marasztalások során kérte elszámolni. Az I. rendű és II. rendű alperest egyetemlegesen 1.424.219,- forint +ÁFA és kamatai, valamint 4.641.892,- forint + ÁFA és kamatai összegű használati díj megfizetésére kötelező rendelkezést úgy kérte megváltoztatni, hogy a használati díj megfizetésére csak a II. rendű alperes legyen köteles, a felperes kamatigényét pedig elutasítani kérte. Az alperesek fellebbezésben kifejtett jogi álláspontja szerint érvényesen nem jött létre polgári jogi társaság, a felek között egy Ptk.-ban nem nevesített atipikus szerződés jött létre, sem az eszközök tulajdonjogát, sem a nyereségen való osztozást, sem az elszámolás időpontját nem lehet a polgári jogi társaság szabályaiból levezetni. Tekintettel arra, hogy e körben az I. rendű alperes fellebbezése csak a nyereségen való osztozás mértékét vitatta, továbbá a kamatfizetési kötelezettséget támadta, ezért az alperesek álláspontja szerint csak azt kell megvizsgálni, hogy a felek milyen megállapodást kötöttek az osztozkodásra, és a követelést - fizetést - hogyan bonyolították. Az elsőfokú bíróság arra vonatkozóan nem folytatott le bizonyítást, hogy a felek milyen osztozásban is állapodtak meg, nem tárta fel, hogy a felek milyen költségeket és bevételeket kívántak figyelembe venni, ez valóban az volt-e, amit a felperes állít. A felperes semmiféle bizonyítást nem ajánlott fel arra, hogy tisztázzák a megállapodás valódi tartalmát, bizonyítékok nélkül előadta, hogy neki ugyanannyi összeg járt volna, és sérelmezte, hogy ez nem valósult meg az elszámolási módszer miatt.

A fellebbezésben az alperesek kifogásolták, hogy az elsőfokú bíróság nem adta okát annak, hogy milyen elv szerint osztotta meg az egyes ingóságokat, és utalt arra, hogy a 2005. december 8-i beadványukban leírtak szerinti sorrend figyelembevételével a felperes érdekeit nem sértené, viszont az I. rendű alperesnek az ilyen megosztáshoz méltányolható érdeke fűződik. A fellebbezéssel nem érintett egyéb ingóságok megosztását az alperesek nem vitatták.

Az eszköz és helyiséghasználati díjjal összefüggésben az alperesek a fellebbezésben arra hivatkoztak, hogy a felperes végeleges kereseti kérelmében kifejezetten csakis a II. rendű alperes marasztalását kérte, az I. rendű alperesét nem. Az elsőfokú ítélet tehát kereseti kérelem nélkül marasztalta az I. rendű alperest a használati díj megfizetésében.

A felperes az ítélet helybenhagyását kérte.

A Győri Ítéltábla a Pf.I.20.034/2006/8. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte, és a megyei bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. Az ítéltábla osztotta az alpereseknek azt a fellebbezési érvelését, hogy az eljárásban elengedhetetlenül fontos annak tisztázása, hogy a felperes és az I. rendű alperes együttműködése mikortól valósult, mivel az akkor hatályos jogszabályi előírásokból az elbírálás során is kiindulni. Az együttműködés pontos kezdete azonban a lefolytatott bizonyítási eljárás adataiból nem állapítható meg, a felperes csak állította, de kétséget kizáró módon nem igazolta, hogy 1996. nyarától kezdődően jött létre közöttük a gazdasági együttműködés. E vonatkozásban a Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében a bizonyítás terhe a felperesen nyugszik, és neki kellett volna az ezzel kapcsolatos állítását kétséget kizáró módon igazolni.

Az ítéltábla nem tartotta megalapozottnak azt a fellebbezési érvelést, hogy - mivel a fellebbezés csak a nyereségen való osztozás mértékét és a kamatfizetési kötelezettséget támadja - csak azt vizsgálni, hogy a felek milyen megállapodást kötöttek az osztozkodásra, és a fizetést hogyan bonyolították. E körben az ítéltábla álláspontja szerint tévedett a megyei bíróság is, amikor arra látott lehetőséget, hogy az elszámolás során csak egy meghatározott részidőszakot vizsgált. Az ítéltábla megítélése szerint nincs jogi lehetőség csak részidőszak vizsgálatára annak eldöntéséhez, hogy a felperesnek a már megkapotthon felül jár-e még a közös tevékenység eredményéből. Az elsőfokú bíróság a nyereségen való osztozkodás arányát sem vizsgálta kellő súllyal. Az osztozkodás arányát elsősorban a felek megállapodása határozza meg, a könyvszakértői vélemény nem arra hivatott, hogy ezt a megállapodást pótolja., a szakvélemény adatait az eljárás egyéb adataival együttesen kell értékelni és elbírálni. A Győri Ítéltábla álláspontja szerint a megyei bíróság ítélete érdemben nem volt felülbírálható, mert a megyei bíróság eltérő jogi álláspontja következtében a feleket nem oktatta ki a jogvita eldöntése érdekében bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről. Ezért a feleknek a fellebbezésben lehetőségük volt új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására. Az ítéltábla álláspontja szerint a megyei bíróság ítélete felülbírálatra alkalmatlan volt, és a megváltoztatásához szükséges eljárási adatok nem álltak rendelkezésre, azok a másodfokú eljárásban nem voltak pótolhatók, ezért a megyei bíróság ítéletét a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján - mivel a bizonyítási eljárásnak a nagy terjedelmű kiegészítése szükséges - hatályon kívül helyezte, és a megyei bíróságot újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította.

A Győri Ítéltábla a végzést 2012. április 25.-én meghozott Pf.I.20.034/2006/10. számú végzésével kijavította, mert megállapította, hogy az indokolás 9. oldal utolsó bekezdés 4. sorában elírás történt a hatályon kívül helyezés alapját képező jogszabályhely megjelölésében. Az ítélet hatályon kívül helyezésére helyesen a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján - a fellebbezési kérelem, illetőleg a fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül - az eljárás lényeges szabályainak megsértése miatt került sor.

A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság az ingatlanok használati díjának megfizetése iránti kereseti kérelméről részítéletekkel döntött. A műhely után a 4.P.21.387/2008/16. számú részítélettel 4.146.750,- Ft, a 4.P.21.552/2010/19. számú részítélettel a raktár után 1.837.080,- Ft használati díj megfizetésére kötelezte az alpereseket egyetemlegesen.

A részítéletek jogerőre emelkedése után a felperes a 2011. július 14-én benyújtott 24. sorszámu előkészítő iratában a bíróság felhívására a keresetét a következők szerint pontosította:

a) Kérte, hogy a bíróság az alpereseket 11.704.410,- forint, és ennek 2000. október 1.-től a kifizetés napjáig járó, „a törvényes értéknek megfelelő” késedelmi kamat kifizetésére. Előadta, hogy a kereseti kérelem e részének alapján az a megállapodás képezi, amely szerint 1996. július 1.-étől a szerződő felek közös gazdasági tevékenységet végeztek üzleti haszon szerzés érdekében, e közös gazdasági tevékenység elszámolását a perben kirendelt igazságügyi könyvszakértő elvégezte, és a felperes javára 11.706.410,- forint különbözetet állapított meg. A kereseti kérelem a szakértői véleményen alapul, azzal pontosítva, hogy a közös gazdasági tevékenység kezdő időpontja 1996. július 1. napja.

b) A felperes az alpereseket 1.780.274,- forint eszközhasználati díj, és ennek 2003. május 1.-től a kifizetés napjáig járó késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni. Arra hivatkozott, hogy a kereseti kérelem összecszerűségét az alperesek nem vitatták, ezt a tényt a megyei bíróság megállapításain túl a Győri Ítéltábla Pf.I.20.034/2006/8. számú végzésében rögzítette. Az elismerésre tekintettel bizonyítási indítványt nem terjesztett elő.

c) A felperes előadta, hogy „a bizonyítás során felvett gépekből, eszközökből” az I. rendű alperes a felperesnek átadott 2 db polcot 15.600,- forint,

|                       |                           |
|-----------------------|---------------------------|
| oszlopos fűrógépet    | 75.000,- forint,          |
| koptatót              | 10.000,- forint,          |
| menetfűrógépet        | 12.000,- forint,          |
| szalagfűrészt         | 140.000,- forint,         |
| asztali fűrógépet     | 25.000,- forint,          |
| tárcsás darabolót     | 30.000,- forint,          |
| 3 db hegesztő dinamót | 75.000,- forint,          |
| anyagmozgató békát    | 20.000,- forint,          |
| gyaloggépet,          | 200.000,- forint,         |
| kőfűrészt             | 42.000,- forint,          |
| kézikocsit            | 5.000,- forint,           |
| hajítógépet           | 260.000,- forint,         |
| poroltót              | érték nélkül,             |
| porelszívót           | 160.000,- forint,         |
| Dewolt sarokköszörűt  | 30.360,- forint értékben. |

Az átadott gépek és eszközök együttes összértéke a szakértői vélemény szerint összesen 1.144.360,- forint.

A felperes előadta, hogy a felsorolt gépek között feltüntetett oszlopos fűrőgép és koptatódob együttes értéke 85.000,- forint, ezeket a gépeket a felperes még a közös gazdálkodás megszerzése előtt szerezte be, csakúgy mint a bolgár sarokcsiszolót (8.960,- forint), E-3 esztergagépet (194.900,- forint), palást fúrat köszörűgépet (350.000,- forint) Excenter présgépet (215.000,- forint). Ezek a bíróság „alapíteleiben” közös értéként szereplő, és jelenleg már a felperes birtokában lévő gépek együttes értéke 853.860,- forint. A felperes részére a gépek ellenértékének levonása után értékkülönbözet címén jár 1.508.149,- forint, ehhez hozzá kell számolni a peres iratokban megjelölt 424.000,- forint értékű hajlítógép értékének, valamint az I. rendű alperes által átadott könyvelési iratokban megjelölt 1.076.000,- forint különbözetének 1/2 részét, azaz 306.000,- forintot, így az alperesekkel szemben támasztott kereseti kérelem összege ezen gépeszközök vonatkozásában 1.814.149,- forint.

Az elsőfokú bíróság 4.P.21.552/2010/26. számú ítéletével az elszámolási különbözet, eszközhasználati díj és ingók utáni értékkülönbözet megfizetésére kötelezés iránti keresetet elutasította. Megállapította, hogy a felperes és testvére, az I. rendű alperes 2000. szeptember végéig egymással üzleti haszonszerzés érdekében együttműködött. Nem ismert az együttműködés kezdetének időpontja, és az sem, miként állapodtak meg az elért haszon megosztásában. Az együttműködés keretében végzett fémmegmunkáló ipari tevékenység folytatásához számos munkaeszközt szereztek be, alkalmazottakat foglalkoztattak, ingatlant vásároltak, és az adott negyedév eredményével egymással elszámoltak. 1998-tól a negyedéves elszámolások úgy zajlottak, hogy a könyvelést az I. rendű alperes lánya végezte - egy adózás alapjául szolgáló és egy „fekete” könyvelés vezetésével - majd a könyvelési adatokból számított, felperest illető haszonról a felperes számlát állított ki az I. rendű alperes felé. A negyedéves elszámolások az adott gazdasági időszakot lezárták, a neki jutó hasznót a felperes elfogadta. A keresetlevél 2002. február 1-ei benyújtásáig elszámolási különbözet címén az I. rendű alpereshez felszólítást nem intézett.

Az elsőfokú bíróság a keresetet azért utasította el, mert álláspontja szerint a kereset alkalmatlan a részletes érdemi ellenkérelem előterjesztésére, és az érdemi bizonyítás lefolytatására, melynek jogkövetkezményeit a felperesnek kell viselnie. Az ítélet indokolásában részletezte, hogy a hatályon kívül helyezést követően a bíróság milyen tartalmú tájékoztatást adott a felperesnek, és milyen felhívásokat intézett hozzá. Kifejtette, hogy a feleket a kereset szubsztanciálásának elve alapján közlési kötelezettség terheli. A felperesnek az általa érvényesíteni kívánt jogot határozottan meg kell jelölnie, és azon tényállításait is, melyek az állított jog alapjául szolgálnak. Az alperes csak e kötelezettség teljesítése esetén tud a keresetre határozott ellenkérelmet tenni, és csak ebben az esetben tudja a bíróság a feleket a tényállítások ütköztetése után a bizonyítandó tényekről tájékoztatni. Amennyiben a felperes kereset e követelményének nem felel meg, az érdemi tárgyalás

megkezdése után a bíróság feladata az, hogy a felperest tényállításai és jog állításai közlésére szólítsa fel, melynek elmulasztása a kereset érdemei elutasítását vonja maga után. A felperes keresetét a bíróság a megismételt eljárásban három alkalommal nyilvánította érdemi tárgyalásra alkalmatlannak (2007. március 26-ai, a 2008. január 11-ei és október 22-ei tárgyaláson). Ezt követően a részítéletek meghozatala után a felperes még mindig nem tudott részletes keresetet előadni, és a hiánypótlási határidő engedélyezése ellenére a 2011.július 14-én érkezett végleges kereset is alkalmatlan -az alábbi okok miatt - az érdemi elbírálásra:

a) Az elszámolási különbözet iránti kereset esetében a felperes nem közölte miként illeszkedik e kérelme az érvénytelenül létrejött pjt. elszámolásába. A felperes ugyanis nem az együttműködés megszűnésekor meglévő vagyoni elszámolását kérte, hanem az időközbeni negyedéves elszámolások utólagos helyesbítését szerette volna elérni. Erre az érvénytelenül létrejött pjt. elszámolása nem alkalmas.

E keresetében a felperes azt sem fejtette ki, mire alapítja a II. rendű alperes marasztalása iránti kérelmét. A II. rendű alperes ugyanis az együttműködésben nem vett részt, akkor még nem is létezett.

Emellett a felperes sem az együttműködés kezdő időpontját, sem az 50-50 %-os haszonmegosztási arányt nem tudta bizonyítani, és további bizonyítást nem ajánlott fel. A bíróság korábban arról is tájékoztatta a feleket, hogy az érvénytelen pjt. elszámolását úgy kell elvégezni, hogy a meglévő eredményt abban az arányban kell a feleknek kiadni, amilyen arányban munkájukkal hozzájárultak annak megszerzéséhez. A felperes keresete e tájékoztatáshoz nem igazodik, mindössze a hatályon kívül helyezett ítéleti rendelkezést ismétli meg, mely éppen a hatályon kívül helyezés folytán relevanciával nem bír.

Egyetértett az elsőfokú bíróság az alperesek képviselőjével abban, hogy a felperes és az I. rendű alperes között a negyedéves megállapodásokkor megegyezés jött létre arról, hogy a befolyt haszonból mennyi jár az I. rendű alperesnek, és mennyi a felperesnek. A felperes a per során többször előadta, hogy az elszámolásokat mindig elfogadta, annak ellenére, hogy saját nyilvántartásából úgy látta, kevesebbet kapott az őt megillető összegnél. Ebből következően a felperesnek arra lett volna lehetősége, hogy az egyes megállapodásokat tévedés (megtévesztés) címén támadja. Ezt nem tette meg, az egyéves megtámadási határidő (Ptk. 236. § (1) bekezdés) elmulasztása e kereseti követelést önmagában megalapozatlanná teszi. Az alperesek elévülési kifogással éltek, az együttműködés megszűnésétől a keresetlevél benyújtásáig több mint egy év eltelt, az elévülés nyugvására, megszakadására okot adó körülmény nem volt.

b) A felperes nem adta elő, hogy az együttműködés megszűnésekor milyen ingóságok maradtak, és azok jelenleg melyik fél birtokában vannak. Kizárólag értékkülönbözet megfizetését kérte annak ellenére, hogy a bíróság többször is részletesen tájékoztatta arról, hogy a meglévő ingóságokat természetben kell kiadni. Nem világos az egyetemleges kötelezés iránti kereset sem, hiszen egy adott

ingóság nem lehet egyszerre mindkét alperes birtokában. A kiadási és értékkiegyenlítés megfizetésére kötelezési kereset is csak a birtokba lévő alperessel szemben érvényesíthető. A felperes nem vette figyelembe a bíróság tájékoztatását, nem tárta a bíróság elé miként alakult a két testvér közreműködése, mi az az arány, ami a hozzáadott munkájuk értékelésével megállapítható. Az elsőfokú bíróság nem értett egyet a felperesnek azzal az álláspontjával, hogy a kereset elbírálásához további bizonyításra nem volt szükség. Az I. rendű alperes ugyanis a megismételt eljárást megelőzően minden ingóságról tételesen nyilatkozott, és nem tett kifejezett elismerő jognyilatkozatot. Egyes ingóságoknál azok létét vitatta, mások esetében a közös vagyoni jelleget és a kereset összecszerűségét is vitássá tette. A kereset e részének eldöntéséhez így további részletes bizonyításra lett volna szükség, amire a felperes indítványt sem tett.

c) Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az eszközhasználati díj iránti kereset ugyanezekben a hiányosságokban szenved, a felperes nem adta elő, mi az egyetemleges marasztalás indoka, mi a II. rendű alperessel szembeni kereset jogalapja, hogyan illeszthető be a II. rendű alperes perlése a felperes és az I. rendű alperes közötti elszámolásba.

Az elsőfokú bíróság perköltség viselésre kötelezés során mérlegelte valamennyi kereset együttes pertárgy értékét (beleértve a részítélettel elbírált kereseteket is), az előlegezett költségeket és a pernyertesség-pervesztesség arányát. A használati díjat tekintetében a felperes túlnyomórészt pervesztes lett, azonban a jelen ítélettel eldöntött keresetek vonatkozásában pervesztesnek minősül. Az elszámolási különbözet, eszközhasználati díj és ingók utáni értékkülönbözet pertárgy értéke a műhely használati és raktár használati díjak iránti keresetek pertárgy értékét jelentősen meghaladja. Összességében az alperesek jóval nagyobb arányban tekintendők pernyertesnek. A bíróság emiatt a felperest kötelezte az alperesek jogi képviselétével felmerült munkadíj megfizetésére, ennek összegét 1.250.000,- forintban határozta meg, ez az ÁFA-t is tartalmazta.

Az ítélet ellen a felperes jelentett be fellebbezést. Kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, a keresetnek adjon helyt. A fellebbezésben előadta, hogy a felperes és az I. rendű alperes között nem vitatottan megállapodás jött létre 1996. július 1.-én, amelynek tartalma szerint a szerződő felek üzleti haszonszerzés érdekében együttműködtek. A felperes a perben kirendelt igazságügyi szakértő véleményével támasztotta alá az elszámolási különbözet összegét, a szakértő az iratokból következtetve tényállítást tett, amely szerint megállapítható, hogy a felek 50-50 %-os megosztásban állapodtak meg, ezt az előadást bizonyítják a szakértő által megvizsgált iratok. A felperes az eljárás során a bíróság felhívására részletes vagyonmérleget csatolt, melynek szöveges magyarázata egyértelműen rögzíti a felperes keresetének jogalapját. A bíróság a felperes előadását elfogadva hívta fel a felperest 2011. június 15.-én, hogy pontosított keresetében adja elő, hogy a felperes és az I. rendű alperes között mikor kezdődött a gazdasági tevékenység, és többek között abból mi maradt meg, melyik fél birtokában van, és mennyi volt az értéke. A felperes a bíróság felhívására



benyújtott előkészítő iratában, figyelembe véve az alperes által megküldött vagyontárgyak jegyzékét is, a perben elfogadott szakértői vélemény alapján 1.814.149,- forintban jelölte meg a különbözet értékét, erre nézve is adatot szolgáltatott. A szakértői vélemény rendelkezésre áll, a felperes a bíróság által már egy ízben elbírált helyzetből alakította ki az álláspontját. Ugyancsak szakértői vélemény alapján határozta meg az eszközhasználati díj összegét. Az abban foglaltakat a felek tudomásul vették.

A fellebbezésben a felperes arra is hivatkozott, hogy a könyvszakértői vélemény egyértelműen bizonyítja, hogy az I. rendű alperes jogalap nélkül gazdagodott, mert a felperest megtévesztette. A felperes a bizonyítási kötelezettségének eleget tett, nem vitatottan a felek közös munkával eredményt értek el, az eredmény összegét a szakértői véleményt tisztázta, ebből megállapítható, hogy a felperesnek további összeg jár. Hivatkozott arra is, hogy az eljárás során sérelmet szenvedtek a Pp. 206.§-ának a rendelkezései, mert a bíróság nem vette figyelembe a független igazságügyi szakértők által rögzített tényeket és megállapításokat, amelyek egyértelműen alátámasztják a kereseti kérelemben foglaltakat.

Az alperesek a felperes fellebbezésével érintett körben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérték és csatlakozó fellebbezést nyújtottak be. Ebben kérték, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben változtassa meg, a perköltséget további 950.000,- forinttal növelje meg. Arra hivatkoztak, hogy a Győri Ítéltábla a Pf.I.20.034/2006/8. szám alatti végzésében a fellebbezési eljárás költségét 1.000.000,- forintban határozta meg, melyből 900.000,- forint volt a fellebbezésre az alperesek által lerótt illeték és 100.000,- forint az ügyvédi munkadíj. Az elsőfokú bíróság a perköltség viseléséről való döntéskor nem hagyhatta volna figyelmen kívül a másodfokú bíróság végzését, és különösen a felek által lerótt illetékeknél a pervesztesség-pernyertesség aránya alapján okszerűen nem dönthetett volna úgy, hogy az ügyvédi munkadíjon felül a feleknek minden megelőlegezett költséget maguknak kell viselni. A perértékekből kiindulva a felperes 5 %-ban tekintendő pernyertesnek. A kereseti kérelem szerinti pertárgy értéke összesen 21.357.102,- forint volt, ebből 11.706.410,- forint volt az elszámolási különbözet értéke, 6.000.000,- forint a használati díj megfizetése, és az ingóságok közös tulajdonának megszüntetése 3.650.693,- forint. Az elsőfokú bíróság az alpereseket havi 75.395,- forint műhelyhasználati díj és havi 17.330,- forint raktárhasználati díj megfizetésére kötelezte, előbbi a perérték szempontjából 904.746,- forintként, utóbbi 207.971,- forintként veendő figyelembe. A marasztalás tehát 1.112.716,- forintba jön ki. A Győri Ítéltábla végzésében megállapított 1.000.000,- forint 95 %-át, azaz 950.000,- forintot az elsőfokú bíróságnak az alperesek javára meg kellett volna ítélnie.

A felperes a csatlakozó fellebbezéssel érintett körben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

A fellebbezés részben megalapozott, a csatlakozó fellebbezés nem megalapozott.

A Pp. 121. § (1) bekezdés c) pontja szerint a pert keresetlevéllel kell megindítani. A keresetlevélben fel kell tüntetni az érvényesíteni kívánt jogot, az annak alapjául szolgáló tényeknek és azok bizonyítékainak előadásával. Ha jogi képviselő által benyújtott keresetlevél nem tartalmazza a 121. § (1) bekezdésében foglaltakat a bíróság a keresetlevelet a Pp. 130. § (1) bekezdés i) pontja alapján idézés kibocsátása nélkül elutasítja.

A jogi képviselő által benyújtott keresetlevelet az elsőfokú bíróság érdemi tárgyalásra alkalmasnak találta, ítéletet hozott, majd az ítélet hatályon kívül helyezése után a felperes két kereseti kérelmét részítélettel bírálta el. A kereset elutasításának indokaként a bíróság már nem hozhatja fel, hogy a keresetlevél nem felelt meg a Pp. 121. § (1) bekezdésének.

A felperes a perben határozott kereseti kérelmet terjesztett elő, a 2011. július 14-én érkezett beadványából és korábbi nyilatkozataiból megállapítható, hogy kérelmét milyen tényekre alapítja:

a) Az I. rendű alperessel szerződést kötött, melyben megállapodtak abban, hogy az alperes, mint egyéni vállalkozó részére adott megrendelések teljesítésében együttműködnek, majd a költségek levonása után a hasznot egyelő arányban osztják el. Az I. rendű alperes a szerződéses kikötéstől eltérő módon számította ki a hasznot, ennek eredményeként a felperes a szerződés alapján neki járó összegnél 11.704.410,- forinttal kevesebbhez jutott.

b) A felek az együttműködés során különböző gépeket, szerszámokat vásároltak, ezek a szerszámok a felek közös tulajdonába kerültek. Az együttműködés megszűnése után az eszközöket az I. rendű alperes és a II. rendű alperes használta, e használat után a felperest az I. rendű alperessel kötött megállapodás alapján használati díj illeti meg.

c) A felek a közös tulajdonban álló eszközök megosztásában állapodtak meg, az I. rendű alperes csak a közös tulajdonú eszközök egy részét adta át a felperesnek, ezen eszközök közös tulajdonát megszüntették, a közös tulajdon tárgyait természetben osztották meg. A felperes azonban az I. rendű alperesnél maradt további eszközök természetbeni kiadását nem kéri, a közös tulajdont úgy kívánja megszüntetni, hogy az I. rendű alperes az eszközöket magához váltja.

A bíróság feladata ezt követően az volt, hogy megvizsgálja a felperes tényállításai alapján helye lehet-e az alperesek marasztalásának. Ha igen, melyek a felperesnek azok a tényállításai, amelyek bizonyításra szorulnak, és a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján a bizonyítandó tényekről a felperest tájékoztatnia kellett (1/2009.(VI.24.) PK. Vélemény 2. pont.)

Az elsőfokú bíróság a per során a felperest több alkalommal tájékoztatta. E tájékoztatások egy része nem releváns tényekre vonatkozott, de a felperes minden olyan tájékoztatást megkapott, amely szükséges volt ahhoz, hogy perbeli jogait

rendeltetésszerűen gyakorolhassa. Az elsőfokú bíróság a tájékoztatási kötelezettségét nem mulasztotta el, nem volt olyan eljárási szabálysértés, amely miatt az ítéletet hatályon kívül kellett helyezni. Az elsőfokú bíróság azonban eltérő álláspontja miatt a tényállást hiányosan állapította meg, és tévesen helyezkedett arra az álláspontra, hogy a keresetet a felperes tényelődásainak hiányosságai miatt kell elutasítani, mert a kereset érdemi tárgyalásra alkalmatlan. A másodfokú bíróság ezért az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a felek nyilatkozatai, a csatolt okiratok, a tanúk vallomása, K. E. és H. L. igazságügyi szakértők véleménye alapján a következőkkel egészíti ki, illetve pontosítja:

A felperes és az I. rendű alperes, mint egyéni vállalkozó - a korábbi több éves együttműködésük után - 1996-ban közelebbről meg nem határozható időpontban szóban szerződést kötött, melyben abban állapodtak meg, hogy az alperesnek adott megrendelések teljesítése érdekében együttműködnek. Megállapodtak abban is, hogy az elért bevételből költségeik egy részét levonják, és az így megállapított eredményt elosztják. 1998., 1999. és 2000. években a két vállalkozás összevont bevételei és költségadatai alapján állapították meg az eredményt. Külső vállalkozókkal az I. rendű alperes állt kapcsolatban, a számlát a megrendelő felé ő állította ki. A felperes 1998-ban egy alkalommal állt kapcsolatban egy másik személlyel, 2000-ben a felperes két számlát bocsátott ki másik vállalkozó felé. Az ennek ellenértékéért kapott összeget az egymás közötti elszámolásba bevonták. Az elszámolásokba egyik fél sem vonta be teljes körűen a költségeit. A kiadások egy része úgynevezett „fekete” kiadás volt, melyet számviteli bizonylat nem kísért. Ezek között volt különböző vállalkozások, illetve magánszemélyek részére fizetett szolgáltatás ellenértéke, dolgozók részére fizetett munkabér. Az összes bevételt csökkentették az összes számlával, bizonylatokkal igazolt költség összegével. Az osztozkodás negyedévi rendszerességgel, azonos számítási módszerrel történt. Az így megállapított tiszta jövedelmet a felperes megkapta.

1995. július 12-én a felperes megvásárolt az I. rendű alperestől egy oszlopos fűrógépet 30.000,- forint + ÁFA és egy koptatódobot 10.000,- forint + ÁFA összegért.

Az együttműködés ideje alatt beszerzett gépek számlái az I. rendű alperes nevére szóltak, a beszerzési érték, mint amortizációt az I. rendű alperes költségei között számolták el. 1996. december 30-án a felperes és az I. rendű alperes megállapodott abban, hogy az M.-től 1996. szeptember 25-én vásárolt gyártó eszközök 50-50 %-os arányban közös tulajdonba kerülnek. Ezek együttes értéke 722.550,- forint volt.

A felek a később beszerzett gépek, szerszámok, egyéb eszközök közös tulajdonba kerüléséről nem állapodtak meg.

2000. szeptemberében a felperes és az I. rendű alperes az együttműködést megszüntette. 2000. október 6-án jogi képviselők közreműködésével megállapodást kötöttek a „Z. „, szám alatti osztatlan közös tulajdonukat képező ingó és ingatlan vagyontárgyak” használatáról. Az írásba foglalt megállapodásban rögzítették, hogy 2000. december 30-ig az I. rendű alperes jogosult „a két műhelyben lévő összes

gép" használatára. Amennyiben a felperes valamely gépet használni kívánja, úgy előtte egy nappal ezt jelzi. A gépek használatáért bérleti díj jár. A „műhelyekben meglévő anyag, kisszerszám, alkatrész, stb. készletet" a felek természetben megosztják.

Az így kiegészített, illetve pontosított tényállásra tekintettel a kereset részben megalapozott a következők szerint:

1. (kereset a) pont) Az elsőfokú bíróság a felperest a Győri Ítéltábla végzésében adott iránymutatásnak megfelelően arra hívta fel, hogy pontosan adja elő, hogy mikor kezdődött az üzleti haszonszerzés érdekében folytatott közös gazdasági tevékenység, meddig tartott, mit bocsátott a két fél közös rendelkezésre, milyen ingóságokat szereztek a gazdasági együttműködés során, abból mi maradt meg annak végén, az most melyik fél birtokában van, mennyi volt azok értéke az együttműködés megszűnésekor, illetve ezen felül a felperes az elszámolásba még esetleg milyen vagyoni értéket szeretne bevinni, és milyen jogcímen. Figyelmeztette a felperest, hogy amennyiben a határidőt elmulasztja, vagy annak nem megfelelően tesz eleget, a bíróság a Pp. 141. § (6) bekezdésében és 235. § (1) bekezdésében foglalt jogkövetkezményeket alkalmazni fogja, azaz a kereset érdemi elbírálásra való alkalmatlansága esetén azt ítélettel elutasíthatja.

A Győri Ítéltábla megismételt eljárásra vonatkozó iránymutatása azonban a perben már nem volt irányadó, mert a felperes a keresetét megváltoztatta, keresetének ténybeli alapjaként már maga sem hivatkozott arra, hogy a felek között polgári jogi társaság jött létre (a felperest képviselő dr. P.Gy. ügyvéd 2008. augusztus 4-én benyújtott előkészítő irata). A felperes képviselője úgy nyilatkozott, hogy a polgári jogi társaságra vonatkozó valamennyi korábbi indítványát visszavonja. Módosított keresetét a Ptk. 198., 200., 201. és 205. §-aira alapította, és ebben a körben a számadási kötelezettség elmulasztása illetőleg téves elszámolás miatt, másodsorban pedig többlehasználat miatt terjesztett elő követelést. A felperes képviselője 5. sorszámú beadványában a következőkre hivatkozott: Általános jogi elvárás, hogy a szerződésekben vállalt kötelezettséget teljesíteni kell. Az ügy iratanyaga a lefolytatott tanúbizonyítás alapján egyértelműen megállapítható, hogy a felperes és az I. rendű alperes közösen együttműködött annak érdekében, hogy vállalkozói tevékenységükkel anyagi haszonra tegyenek szert. A felperes és az I. rendű alperes között szóbeli megállapodás, ráutaló magatartás, okirati bizonyítékok alapján szerződés jött létre, mely szerint a bármelyikük által elvállalt és kiszámlázott munkák ténylegesen befolyt árbevételét - az azokkal kapcsolatban felmerült számlákkal vagy anélkül kifizetett kiadások költségek levonása után - egymás közt megosztják. A felperes ezt az arányt 50-50 %-ban jelölte meg. A felperes új jogi képviselője, dr. P.F. ügyvéd a 2008. október 21-én érkezett 10. sorszámú beadványában úgy nyilatkozott, hogy a korábbi jogi képviselő által előadottakat változatlanul fenntartja. Ebből következően a perben nem volt szükség az együttműködés kezdetének pontos megállapítására az alkalmazandó jogszabály megállapítása végett, és nem kellett az együttműködés teljes időtartamát vizsgálni, így nem tartozik a perben releváns tények közé az, hogy mikor kezdődött a felek

közös gazdasági tevékenysége, mit bocsátott a két fél közös rendelkezésre, és milyen arányban járultak hozzá a felek a közös tevékenységhez. A perben a felperesnek azt kellett bizonyítania, hogy az I. rendű alperessel milyen tartalmú megállapodást kötött, a levonandó költségekről, a haszon kiszámításáról és a haszon egymás közötti elosztásáról. A felperes e bizonyítási kötelezettségével tisztában volt, az elsőfokú bíróság a felperest az 1.P.20.069/2007/2. számú végzésével tájékoztatta. A felperes azonban tényállításait nem bizonyította.

Az igazságügyi szakértő véleménye a felek közötti megállapodás tartalmának bizonyítására nem alkalmas, az igazságügyi szakértő csak azt állapíthatta meg, hogy a felek milyen módon számoltak el egymással, de a szakvélemény alapján nem állapítható meg, hogy milyen elszámolási módban állapodtak meg, és az sem, hogy a szakvélemény alapján megállapítható elszámolási mód a szerződésükben kikötött elszámolási módtól eltér. A felperes tényállításait a tanúk vallomása sem bizonyítja. A kihallgatott tanúk a felek korábbi munkavállalói, ismerősei (J. L., B.J. V.B. V.J., P.T.) csak arról tudtak beszámolni, hogy a felek együtt dolgoztak, és a hasznon megosztottak, de a felperes és az I. rendű alperes megállapodásának konkrét tartalmát nem ismerték. Erről egy tanúnak, Cs. A.-nak volt konkrét tudomása, aki úgy nyilatkozott, hogy a felperes által az elszámolási időszakban benyújtott számlák a munkadíjára vonatkoztak, és a haszonnak egy bizonyos arányára, amely a felek közötti megállapodáson alapuló arány volt. A haszon megosztása a két fél között mindig a konkrét munka alapján szóban történt, amikor készen volt a munka, és ki lehetett kalkulálni a tényleges hasznot, akkor állapodtak meg abban, hogy kinek mennyi jut (Pl.20.253/2002/7. számú jegyzőkönyv 3. oldal).

A fentiekre tekintettel a felperes elszámolási különbözet megfizetésére irányuló kereseti kérelme nem megalapozott.

2) (kereset c) pont) A Ptk. 139. § (1) bekezdése szerint a tulajdonjog ugyanazon a dolgon meghatározott hányadok szerint több személyt is megillet. A (2) bekezdés szerint kétség esetén a tulajdonostársak tulajdoni hányada egyenlő.

A 2000. október 6-i megállapodásban közös tulajdont képező ingókról eset szó, és megállapodtak a műhelyekben meglévő „anyag, kisszerszám, alkatrész, stb. készlet” természetbeni megosztásában. Ez a kikötés arra utal, hogy voltak olyan ingóságok, amelyek a felek közös tulajdonában álltak, ezek körét a Pp. 164.§ (1) bekezdésére tekintettel a felperesnek kellett bizonyítania.

Közös tulajdon ugyanolyan módon keletkezhet, mint a tulajdonjog általában. A felperes és az I. rendű alperes közt polgári jogi társaság nem jött létre, a felek közti együttműködés közös tulajdont nem keletkeztet akkor sem, ha a gépek, szerszámok eszközök beszerzésére fordított összegeket a bevételből levonták. A gépek, szerszámok eszközök megszerzése átruházással történt (Ptk. 117. §), a számlák az I. rendű alperes nevére szóltak, az amortizációt az I. rendű alperes számolta el. A felperesnek azt kellett bizonyítania, hogy az I. rendű alperessel kötött megállapodása alapján a megszerzett eszközök a felperes és az I. rendű alperes

közös tulajdonába kerültek. Ezt a felperes csak részben, a 2006. december 30-án létrejött okirattal, az ott felsorolt dolgok esetében tudta bizonyítani. Az I. rendű alperes álláspontjával ellentétben ez az okirat a közös tulajdon fennállást bizonyítja. A nyilatkozat szerint a nyilatkozatot aláíró felek a felsorolt eszközöket „50-50 %-os tulajdonban birtokolják”. Ez a nyilatkozat a Ptk. 207. § (1) bekezdése alapján a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint közös tulajdont jelent. Az okiratban a felperes és az I. rendű alperes abban is megállapodott, hogy a „gyártóeszközök” esetleges értékesítése esetén mindketten elővásárlási joggal rendelkeznek. Az I. rendű alperes állításával szemben tehát a felek nem azt kötötték ki, hogy az I. rendű alperes a felperesnek elővásárlási jogot biztosít, a mindkét fél részére kikötött elővásárlási jog csak akkor értelmezhető, ha a tulajdonjog mindkét felet megilleti.

A felperest tehát a tulajdonjog az okiratban felsorolt ingóságokon 50 %-ban megilleti, és a Ptk. 147. §-a alapján a közös tulajdon megszüntetést követelheti. A közös tulajdon tárgyait a Ptk. 148. § (1) bekezdése alapján elsősorban természetben kell megosztani, maguk a felek is ilyen megosztásban állapodtak meg. A felperes a P.21.552/2010/24. számú beadványában úgy nyilatkozott, hogy az okiratban megjelölt gépek, szerszámok egy részét átvette. Ezek együttes értéke 1.144.360,- forint, ebből az értékből le kell vonni az oszlopos fűrőgép és a koptatódob együttes értékét, 85.000,- forintot, mert a felperes számlával bizonyította, hogy ezeket az eszközöket 1995-ben az I. rendű alperestől megvásárolta, így nem vonhatók a közös tulajdon megszüntetése körébe. Az okiratban szereplő eszközök együttes értéke 722.550,- forint. A felek egyezően úgy nyilatkoztak, hogy a szakértői véleményben foglalt értékeket mellőzni kérik, és a nyilatkozatban megjelölt értékeket kérik figyelembe venni (P.20.279/2004/24. számú jegyzőkönyv). A felperes tulajdoni hányadának értéke ennek fele, 361.275,- forint. A felperes az ingóságok egy része mellett az I. rendű alperestől további eszközöket kapott, melyek értéke meghaladja a bizonyított közös tulajdoni hányadának értékét, így a felperes a közös tulajdon megszüntetése címén további ellenértékre a Ptk. 148. § (2) bekezdése alapján nem tarthat igényt.

3) (kereset b) pontja) A Ptk. 140. § (1) bekezdése szerint a tulajdonostársak mindegyike jogosult a dolog birtoklására és használatára, e jogot azonban egyik tulajdonostárs sem gyakorolhatja a többiek jogainak és a dologhoz fűződő törvényes érdekeinek sérelmére.

A felperes és az I. rendű alperes 2000. október 6-án úgy állapodott meg, hogy az „összes gép” használatára az I. rendű alperes jogosult. Ebbe a megállapodásba beletartoztak a felperes és az I. rendű alperes közös tulajdonában álló eszközök is. A használat kérdését 2001. január 1.-étől kezdődő időre a felek nem rendezték, de az I. rendű alperes perbeli nyilatkozataiból megállapítható, hogy a közös tulajdonban álló eszközöket birtokolta és használta, hiszen úgy nyilatkozott, hogy ezeket saját tulajdonának tekintette. Az eszközök használata tehát a tulajdoni hányadok által indokolt mértéktől eltért, ez a felperes érdekeinek sérelmével járt, a többlethasználattól az I. rendű alperes ellenértéket köteles fizetni. Ennek mértékét a másodfokú bíróság H,L,igazságügyi szakértő P.20.279/2004/38. számú, 40.

sorszám alatt kijavított szakértői véleménye alapján határozta meg. A felperes módosított kereseti kérelmében a Zala Megyei Bíróság 1.P.20.279/2004/50. számú ítéletében meghatározott összegű használati díj megfizetésére kérte az alpereseket kötelezni. Ezt a használati díjat az elsőfokú bíróság 2000. december 1-jétől 2005. november 30-ig terjedő időszakra határozta meg. A felperes keresetét később sem módosította, a használati díj meghatározásánál a másodfokú bíróság is ezt az időszakot vette figyelembe. A másodfokú bíróság a díjat a szakértői vélemény 3. oszlopában megjelölt 60 %-os összeg alapján számolta, figyelembe véve a szakértői véleményben meghatározott szempontokon túl, hogy az eszközök használatával együtt járó javítási, karbantartási költségeket az I. rendű alperes viselte. Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság a szakvéleményben szereplő 13 db közös tulajdonban álló (a szakvélemény mellékletének 1-13. sorszám alatti) eszköz használati díját a következők szerint határozta meg.

|                               |                            |
|-------------------------------|----------------------------|
| 2000. októberétől decemberéig | 71.820,- forint,           |
| 2001. egész évben             | 272.880,- forint,          |
| 2002. egész évben             | 257.040,- forint,          |
| 2003. egész évben             | 244.800,- forint,          |
| 2004. egész évben             | 233.280,- forint,          |
| 2005. januártól novemberig    | 200.640,- forint,          |
| <u>Összesen</u>               | <u>1.079.820,- forint.</u> |

Az I. rendű alperes többlethasználata 50 %-os mértékű, ezért a felperesnek 539.910,- forint használati díjat köteles megfizetni.

A másodfokú bíróság nem vizsgálta, hogy a közös tulajdonban álló eszközöket az alperes ténylegesen használta-e, mert a felperes érdekeinek sérelme önmagában azzal megvalósult, hogy az I. rendű alperes az eszközöket, birtokában tartotta, így azokat a felperes nem használhatta.

A felperes az alpereseket a használati díj megfizetésére egyetemlegesen kérte kötelezni, az alperesek jogi képviselője a P.20.279/2004/25. sorszámú előkészítő iratában úgy nyilatkozott, hogy az együttműködés megszűnése után a 17. és 21. sorszám alatt megjelölt dolgokat (lemezollót, kombinált faipari gyalugépet) a II. rendű alperes használta, az egyéb eszközöket nem, mert új eszközöket vásárolt. A felperes az igényét a közös tulajdonban álló eszközök tulajdoni hányadát meghaladó mértékű használatra alapította, e jogviszonyban a felperes érdekeinek sérelmét okozó magatartást az I. rendű alperes tanúsította, az ezt ellensúlyozó ellenértéket is az I. rendű alperes köteles megfizetni. A II. rendű alperessel szemben a felperes közös tulajdonon alapuló igényt nem érvényesíthet.

A csatlakozó fellebbezés nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében sem a pertárgy értékét, sem a peresztesség-pernyertesség arányát, sem a felek által előlegezett költségeket, sem a perben felmerült egyéb költségeket nem határozta meg, de az ítélet indokolásából

A Pp. 24. § (1) bekezdése szerint a pertárgy értékének megállapításánál a keresettel érvényesített követelés vagy más jog értéke irányadó. A 24.§ (2) bekezdése sorolja fel azokat az eseteket, amikor a keresettel érintett követelés, vagy más jog értékeként a tényleg megállapítható összegtől függetlenül az itt meghatározott értéket kell számításba venni. A felperes a műhely és a raktár használata miatt az alperesekkel szemben érvényesített követelést az elsőfokú bíróság e kereseti kérelmeket részben megalapozottnak találta, az I. rendű alperest a helyiségek használatának szabályozására kötött megállapodás megszegése miatt, a II. rendű alperest, mint rosszhiszemű jogalap nélküli birtokost kötelezte a használati díj megfizetésére. E követelések egyike sem tartozik a Pp. 24. § (2) bekezdésében meghatározott esetek közé, ezért a pertárgy értékeként nem az egy évi használati díjat, hanem a keresettel érvényesített követelést kell figyelembe venni.

|                                              |                         |
|----------------------------------------------|-------------------------|
| - elszámolási különbözet                     | 11.706.410,- forint,    |
| - műhely és raktár használata után járó díj, | 6.492.019,- forint      |
| - eszközök többlethasználata után járó díj   | 6.656.263,- forint      |
| - ingók kiadása közös tulajdon megszüntetése | 2.512.388,- forint      |
| - anyagkészlet ellenértéke                   | <u>425.591,- forint</u> |
| - Összesen                                   | 27.377.080,- forint     |

|                         |                   |
|-------------------------|-------------------|
| - kereseti illeték      | 750.000,- forint, |
| - szakértői díjak K. E. | 142.150,- forint  |
| H. L.                   | 225.675,- forint  |
| P. I.                   | 126.234,- forint  |
| Összesen:               | 494.059,- forint  |
| - fellebbezési illeték  | 900.000,- forint  |

A perben a felperes megfizette a 750.000,- forint kereseti illetéket, és előlegezett 494.059,- forint szakértői díjat, az alperes 900.000,- forint fellebbezési illetéket



fizetett meg. Az illetéket és a szakértői díjat a felek a pervesztesség-pernyertesség arányának megfelelően kötelesek viselni, az alperesek 514.574,- forintot, a felperes 1.629.485,- forintot. Az alperes a perben ennél 385.476,-forinttal többet előlegezett, a felperes ugyanennyivel kevesebbet, ezért ezt az összeget a felperes az alpereseknek köteles megfizetni.

Az ügyvédi munkadíjat a 8/2002.(III.30.) IM rendelet alapján kell megállapítani, mert a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet csak a keresetlevél benyújtása után lépett hatályba. A perben egyik fél sem indítványozta, hogy az eljárásbeli képvisellel felmerült költség címén a fél és képviselője között létrejött ügyvédi megbízási szerződésben kikötött munkadíjat és a fél által képviselője részére költségtérítésként kifizetett, az eljárásban felmerült indokolt készkiadások együttes összegét állapítsa meg. Az alperesek képviselője a csatlakozó fellebbezésében a részére megállapított munkadíj mértékét nem vitatta, a díj felemelését csak a Győri Ítéltábla végzésében megállapított összeg figyelmen kívül hagyása miatt kérte, ezért az ügyvédi munkadíj megállapításánál a másodfokú bíróság ezt az összeget vette alapul, és a felperes javára 1.250.000,- forint, az alperes javára a pernyertességével arányosan 400.000,- forint munkadíjat állapított meg. Az így megállapított díjakhoz hozzá kell számítani a Győri Ítéltábla végzésében megállapított összegeket, így a felperest az elsőfokú eljárásban 500.000,- forint, az alpereseket egyetemlegesen 1.350.000,- forint munkadíj illeti meg. A két összeg különbözete 850.000,- forint, a felperes ezt köteles az alpereseknek, mint egyetemleges jogosultaknak megfizetni. A felperest megillető elsőfokú per költség teljes összege 1.185.476,- forint.

A fellebbezési eljárásban a fellebbezéssel érintett pertárgy értéke 15.298.833,-forint volt, a csatlakozó fellebbezéssel érintett pertárgy összege 950.000,- forint.

A felperes illeték-feljegyzési joga folytán feljegyzett illeték összege 900.000,- forint, a csatlakozó fellebbezés illetékét az alperesek megfizették (a csatlakozó fellebbezésen 7.000,- forint, az 5.sorszámú beadványán 38.000,- forint illetéket rótt le).

A fellebbezés 539.910,- forint erejéig eredményes, 14.758.923,- forint erejéig eredménytelen volt, a csatlakozó fellebbezés eredménytelen volt. Az alperesek 13.808.923,- forint, a felperes 1.489.910,- forint erejéig tekinthető pernyertesnek, a pernyertesség-pervesztesség aránya 90 %-10 % az alperesekre kedvezőbben. A feljegyzett illetékből az Itv. 74. § (3) bekezdése és a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a felperes 810.000,- forintot, az alperesek 90.000,- forintot kötelesek megfizetni. Az alperesek jogi képviselőjének munkadíját a másodfokú bíróság a 8/2002.(III.30.) IM rendelet alapján 300.000,- forintban állapította meg, és a felperest a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján kötelezte ennek megfizetésére.

Az alperesek a Zala Megyei Bíróság 4.P.21.387/2008/16.számú ítélete ellen benyújtott fellebbezésükön 248.800,- forint illetéket róttak le. Ezt az illetéket az Itv. 51. § (1) bekezdésére figyelemmel nem kellett volna megfizetnie, mert a Zala Megyei Bíróság 1.P.20.279/2004/50. számú ítéletét a Győri Ítéltábla a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül hatályon kívül helyezte, a

megismételt eljárásban az alperesek a fellebbezési illeték ismételt megfizetése alól mentesülnek.

A Kúria 2012. március 26-án meghozott, a Magyar Közlöny 2012/56. számában közzétett 1/2012. Közigazgatási-munkaügyi-polgári jogegységi határozatának 3. pontja szerint az egyes adótörvények és az azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CLVI. törvényt a 2012. január 1.-jét követően indult bírósági eljárásokban kell alkalmazni. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 46. § (1) bekezdésének módosítása ezért a csatlakozó fellebbezésre még nem alkalmazandó, így a csatlakozó fellebbezés illetéke az Itv. 46. § (1) és (4) bekezdése alapján 28.500,- forint. A tévesen megfizetett további 16.500,- forint csatlakozó fellebbezési illeték és a 248.800,- forint fellebbezési illeték visszatérítésére az alperesek az Itv. 80. § (1) bekezdés i) pontja alapján jogosultak. Felhívja ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságot az ítélet egy példányát a székhelye szerint illetékes állami adóhatóságnak az illeték visszatérítése céljából küldje meg.

P é c s, 2012. június 28.

. Kovács Ildikó s.k. a tanács elnöke, Dr. Zóka Ferenc s.k. előadó bíró, Dr. Gyöngyösiné Dr. Antók Éva s.k. bíró